

Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö:

SIIRTOLAISTEN ALKEISKOULUTUKSESTA

Siirtolaisten aikuiskoulutuskysymykset tulivat ensi kerran esille Vapaan sivistystyön yhteisjärjestöjen yhteispohjoismaisessa puheenjohtaja- ja sihteerikokouksessa 20.2. 1976. Tällöin esitettiin toivomus NFA:lle näitä asioita pohtivan seminaarin järjestämisestä. "Aikuiskoulutus ja suomalaiset siirtolaiset" –seminaari pidettiin Kungälvisissä 9.–12.12.1976. Seminaarin osanottajat vahvistivat seuraavan julkilausuman:

Lähes 10 % Ruotsin asukkaista on maahan muuttaneita siirtolaisia. Siirtolaisuudesta on tullut pysyvä ilmiö. Tutkimusten mukaan siirtolaisten maalle antama taloudellinen hyöty on ratkaiseva. Tutkimukset osoittavat myös, että siirtolaisena olo tuo mukanaan monia sosiaalisia ja kulturellisiä ongelmia. Enemmistöväestön tiedot siirtolaisista ja heidän ongelmistaan ovat vähäiset. Siirtolaiset eivät myöskään itse tiedä riittävästi omista oikeuksistaan.

Me, jotka olemme osallistuneet seminaariin "Aikuiskasvatus ja suomalaiset siirtolaiset" Pohjolan kansanakatemiassa Kungälvisissä, haluamme julkisten tiedotusvälineiden kiinnittävän huomiota seuraaviin asioihin ja esitämme nämä vetoamuksena viranomaisille ja aikuiskasvatus- ja kansansivistysjärjestöille. Näiden tulee

– kiinnittää vakavaa huomiota tiedonvälitykseen siirtolaisuuden taustasta vastaanottajamaan siirtolaisuudesta saamasta hyödystä sekä siirtolaisten ongelmista.

– osallistua siirtolaisten omakielisen koulutuksen ja kulttuuritoiminnan edistämiseen.

– tukea toimintaa kiinnostuksen ja myönteisten asenteiden herättämiseksi enemmistöväestössä vähemmistöryhmiä kohtaan, joiden panos rikastuttaa maan omaa kulttuurielämää.

– osallistua yhteistyömuotojen kehittämiseen siirtolaisia vastaanottavan ja luovuttavan maan välillä.

Erityisesti korostamme, että siirtolaiset on saatava mukaan vaikuttamaan heitä koskevaan päätöksentekoon yhteiskunnan kaikilla eri tasoilla myös käytännössä eikä vain teoriassa.

Jatkoseminaari "Suomalaiset siirtolaiset ja aikuiskoulutus" pidettiin 4. – 6.4. 1977 Suomessa, Hanasaaren Ruotsalais-Suomalaisessa kulttuurikeskuksessa. Seminaariin otti osaa 47 aikuiskouluttajaa tai siirtolaiskysymysten parissa toimivaa henkilöä. Seminaarissa pidettiin seuraavat esitelmät: Risto Laakkonen: Siirtolaisten sosiaalinen tausta ja sopeutuminen.

Terttu Rosengren: Siirtolaisten sosiaalinen ja psykologinen tilanne.

Tove Skutnabb-Kangas: Puolikielisyysongelmat.

Seminaarissa käsiteltiin myös paneelikeskusteluissa ja ryhmätöissä siirtolaisten aikuiskoulutuksen nykytilannetta ja tulevaisuuden näkymiä, opintomateriaalikysymyksiä, siirtolaisia kohtaavia asenteita, tiedotuksen kehittämistä opintoasioissa, kulttuurivaihdon edistämistä sekä molempien maiden aikuiskouluttajien ja opintoliittojen yhteistyön lisäämistä.

Alustuksissa ja ryhmätöissä painotettiin erityisesti sitä, että aikuiset siirtolaiset tarvitsevat ruotsin kielen opetuksen lisäksi oman äidinkielen opetusta että äidinkiellällä annettavaa perus- ja ammattikoulutusta. Seminaarin osanottajat päättivät tehdä joukon konkreettisia toimenpide-ehdotuksia eri viranomaisille ja järjestöille. Näistä mainittakoon tässä seuraavat:

1) Koulutusattasean viran perustaminen suurlähetystöön.
2) Suomen ja Ruotsin opintoliittojen välisen yhteistyön kehittämisen opintomateriaalin tuottamisen, tiedotuksen ja kulttuurin aloilla.
3) Jatkoseminaarien järjestäminen: a) vastaavan aiheinen seminaari Ruotsissa b) Suomessa jo ehkä tämän vuoden lokakuussa seminaari siirtolaisasioista tiedottaville henkilöille.

4) Aikuisille tarkoitetun äidinkielen opin-toaineiston pikainen valmistaminen ja tuot-taminen.

Seminaarin loppuraportti valmistetaan tou-kokuun aikana ja lähetetään osanottajille sekä asianomaisille viranomaisille molem-missa maissa.

KIRJALLISUUS

ITÄ-KARJALAN SUOMALAINEN RAKENTAJA

Suomessa harjoitettua historiankirjoi-tusta on viime vuosisadalta lähtien leimannut tietty dualismi. Yhden suuntauksen devii-sinä on ollut jo 1930-luvulla julkistettu väite siitä, että "meidän on tutkittava omaa historiaamme, muut eivät sitä tee". Tämän hyvin organisoituneen suuntauksen tuoreimpana näyttönä oli keväällä 1976 Joensuussa pidetty historioitsijoiden kokous. Doktriinin kannattajat kuuluttivat Suomi-keskisen historian tulkinnan ulottamista koko Euroopan, vieläpä koko maailman historian ainoaksi selitysmalliksi. Siellä tul-vehti pimeimmän keskiajan kirkolliskoko-uksen henki anateemoineen ja maranatoi-neen.

Toinen suuntaus, joka on rakenteel-taan melkoisen epäyhtenäinen, on lähte-nyt niistä lähtökohdista, jotka ovat tun-nusomaisia geneettiselle ja generalisoivalle historiantutkimukselle. Niiden mukaan Suo-

mi on vain yksi ja vaikutukseltaan melkoi-sen vaatimaton - historiallinen tekijä. Se pyrkii näkemään Suomenkin vaiheet osina merkittäviä, olennaisia ilmiöitä ja tulkitse-maan tapahtumia niiden osasina. Sitä mukaa kuin historian harrastus on maailmalla le-vinnyt, tämä suuntaus on saanut enenevää kannatusta varsinkin ulkomailla eikä vähiten niiden piirien keskuudessa, jotka lukeutuvat ulkosuomalaisiin tai heidän kanssaan koske-tuksiin joutuneisiin. Sen yhden voimaryh-män muodostavat amerikansuomalaiset histo-rioiitsijat alkaen John H. Vuorisesta, John I. Kolehmaisesta, Marvin Rintalasta, ja C. Leonard Lundinista ja ulottuen toisen, kolmannen jne. amerikansuomalaisten histo-rioiitsijoiden jälkipolviin. Toisena ovat eu-rooppalaiset historioitsijat, jotka osaksi omista lähtökohdistaan, kuten W. Hubatsch, H. B. Crosby ja M. Futrell, tai osaksi suoma-laissyntyisten vaimojensa inspiroimina, ku-ten A. F. Upton, Stacy Churchill ja John H. Hodgson, ovat laajoista historiallisista yhteyksistä käsin kiinnostuneet Suomen historian kysymyksiin. Kolmantena ja taval-